

ADAPTAČNÍ PLÁN PRO NOVĚ NASTUPUJÍCÍ DĚTI

Platnost: od školního roku 2026/2027

Zpracovala: Andrea Gahurová - ředitelka mateřské školy

V Uherském Brodě, dne 11. 05. 2026

Č.j.: MŠ – 93/2026

1. Cíl adaptačního plánu

Cílem adaptačního plánu je usnadnit dětem nástup do mateřské školy, postupně je seznámit s novým prostředím, denním režimem, učitelkami a vrstevníky a vytvořit podmínky pro jejich bezpečné a klidné začlenění do kolektivu.

Adaptace je individuální proces, jehož délka a průběh se odvíjejí od věku dítěte, jeho osobnostních předpokladů, dosavadních zkušeností a schopnosti zvládat odloučení od rodičů.

Mateřská škola při adaptaci uplatňuje individuální přístup, respektuje potřeby dítěte a úzce spolupracuje se zákonnými zástupci.

2. Adaptační týden

V posledním týdnu měsíce srpna mají nově nastupující děti možnost navštívit školní zahradu v doprovodu rodičů.

Termín: poslední týden v srpnu

Čas: 9:30 – 11:00 hodin

Místo: školní zahrada MŠ Klíček

V průběhu adaptačního týdne se děti seznamují s prostředím mateřské školy, poznávají budoucí kamarády a navazují první kontakty s učitelkami. Mohou se zapojovat do spontánních her a činností za přítomnosti rodičů.

Rodiče mají možnost získat základní informace o organizaci provozu, denním režimu a průběhu adaptace a konzultovat individuální potřeby svého dítěte.

3. Postup adaptace po zahájení docházky

V počátečním období doporučujeme postupné prodlužování pobytu dítěte v mateřské škole podle jeho individuálních potřeb a po dohodě se zákonnými zástupci.

Vyzvedávání dítěte lze po dohodě s učitelkami zvolit:

- před dopolední svačinou,
- po dopolední svačině,
- před obědem,
- po obědě.

Pokud to rodinné a organizační podmínky umožňují, doporučujeme v počátečním období vyzvedávání dítěte po obědě. Dítě má možnost poznat dopolední režim, zapojit se do her a činností, seznámit se s vrstevníky a postupně získávat jistotu v novém prostředí.

Podle průběhu adaptace se délka pobytu postupně prodlužuje až na dobu odpovídající běžné docházce dítěte.

O konkrétním postupu se rodiče domlouvají s učitelkami. Důležitá je pravidelná docházka, předvídatelný režim a jednotný přístup rodiny a mateřské školy.

4. Oblíbená hračka

Dítě si může do mateřské školy přinést jednoho oblíbeného plyšáka nebo jinou drobnou hračku, která mu pomáhá překonat počáteční nejistotu a stesk po rodičích.

Hračka by měla být bezpečná, přiměřená věku dítěte a označená jeho jménem. Její používání během dne se řídí potřebami dítěte a organizací činností ve třídě.

5. Požadavky na samostatnost dítěte při nástupu do MŠ

Pro úspěšné zvládnání běžného denního režimu je důležité, aby rodiče vedli dítě ještě před nástupem do mateřské školy k postupnému osvojování základních sebeobslužných a hygienických návyků.

Při nástupu do MŠ by dítě mělo zejména:

- **Být bez plen během dne** a mít osvojené základní návyky spojené s používáním toalety.
- Umět si říct o potřebu použití toalety.
- Zvládat základní hygienické návyky, zejména mytí rukou, s přiměřenou pomocí dospělého.
- Pokoušet se samostatně jíst lžící a pít z hrnečku.
- Postupně zvládat svlékání a oblékání jednoduchých částí oděvu a obuvi.
- Umět sdělit své základní potřeby nebo požádat dospělého o pomoc.
- Reagovat na jednoduché pokyny dospělého a postupně se přizpůsobovat společnému režimu.

Dítě nemusí při nástupu zvládat všechny činnosti zcela samostatně. Očekává se však, že má vytvořené základní návyky odpovídající jeho věku a že je vedeno k samostatnosti.

Používání plen není v běžném režimu mateřské školy slučitelné s požadavkem na zvládnuté základní hygienické návyky při nástupu dítěte. Rodiče by proto měli dítě před zahájením docházky cíleně vést k používání toalety a k včasnému oznamování potřeby.

V případě zdravotních obtíží nebo specifických potřeb dítěte je nezbytné tuto skutečnost předem projednat s vedením mateřské školy, aby bylo možné posoudit individuální situaci a možnosti podpory.

6. Vstupní dotazník pro zákonné zástupce

Před zahájením docházky do mateřské školy zákonní zástupci vyplní a odevzdají **Vstupní dotazník pro nově nastupující dítě.**

Účelem dotazníku je získat základní informace o dítěti, jeho dosavadních zkušenostech, potřebách, zvyklostech a způsobech komunikace. Tyto informace pomáhají učitelkám lépe poznat dítě ještě před zahájením pravidelné docházky a připravit vhodné podmínky pro jeho adaptaci.

Dotazník slouží zejména k získání informací o:

- rodinném prostředí a dosavadních zkušenostech dítěte s odloučením od rodičů;
- způsobu komunikace dítěte, jeho řečových dovednostech a schopnosti vyjádřit své potřeby;
- stravovacích návycích, případných alergiích a omezeních ve stravování;
- hygienických návycích, používání toalety a míře samostatnosti;
- spánkovém režimu a způsobech uklidnění dítěte;
- zájmech dítěte, oblíbených hrách, hračkách a činnostech;
- případných obavách, obtížích nebo dalších skutečnostech, které mohou ovlivnit průběh adaptace.

Zákonní zástupci jsou požádáni o pravdivé a úplné uvedení informací, které mohou být důležité pro bezpečný pobyt dítěte v mateřské škole a jeho úspěšné začlenění do kolektivu.

Učitelky s informacemi z dotazníku pracují při plánování adaptačního postupu, při každodenní péči o dítě a při komunikaci s rodiči. V případě potřeby si s rodiči domluví individuální konzultaci, aby bylo možné upřesnit potřeby dítěte a sjednotit postup rodiny a mateřské školy.

Informace z dotazníku jsou využívány pouze v rozsahu potřebném pro vzdělávání, péči a zajištění bezpečnosti dítěte. S dokumentem se nakládá v souladu s pravidly ochrany osobních údajů a vnitřními pravidly mateřské školy.

Termín odevzdání: před zahájením pravidelné docházky dítěte do MŠ.

Vyplněný dotazník je důležitým podkladem pro individuální přístup k dítěti. Nenahrazuje však průběžné pozorování dítěte ani osobní komunikaci s jeho zákonnými zástupci.

7. Doporučení pro zákonné zástupce

Před nástupem do mateřské školy

Zákonným zástupcům se doporučuje:

- seznamovat dítě s mateřskou školou pozitivním, přirozeným a pravdivým způsobem;
- využít možnost účasti v adaptačním týdnu;
- postupně upravit denní režim dítěte, zejména dobu vstávání, stravování a odpočinku;
- vést dítě k samostatnosti při používání toalety, stolování, oblékání a hygieně;
- podporovat kontakt dítěte s vrstevníky a umožňovat mu přiměřené odloučení od rodičů;
- informovat učitelky o zvyklostech dítěte, jeho potřebách, obavách a případných obtížích.

Při předávání dítěte do MŠ

Rodiče by měli dítě předávat klidně, srozumitelně a bez zbytečného prodlužování loučení. Je důležité dítěti pravdivě sdělit, kdy si je rodič vyzvedne, a tento slib dodržet.

Vzhledem k věku dítěte je vhodné určovat dobu návratu podle konkrétní události v denním režimu, například po svačině nebo po obědě.

Rodiče by neměli dítěti slibovat dřívější vyzvednutí, pokud to neodpovídá skutečnosti, ani ho strašit mateřskou školou nebo zlehčovat jeho případný smutek.

Pláč při předávání nemusí znamenat, že dítě pobyt v MŠ nezvládá. Učitelky dítě podpoří a pomohou mu postupně se zapojit do dění ve třídě.

Po návratu domů

Doporučujeme dopřát dítěti dostatek odpočinku, klidný rodinný režim a prostor pro zpracování nových zážitků. Rodiče by měli oceňovat jeho snahu a drobné pokroky, vyvarovat se srovnávání s ostatními dětmi a respektovat jeho individuální tempo.

8. Zásady komunikace s dítětem

Při přípravě dítěte na nástup do MŠ je nezbytné používat pravdivé, přiměřené a srozumitelné informace.

Vhodná komunikace:

- „Ráno tě odvedu do školky a po obědě si pro tebe přijdu.“
- „Když budeš něco potřebovat, můžeš požádat paní učitelku o pomoc.“
- „Vím, že se ti může stýskat. Já se pro tebe vrátím.“
- „Zkusíš to a paní učitelka ti pomůže.“

Nevhodná komunikace:

- zastrasování dítěte mateřskou školou nebo učitelkami;
- zlehčování pocitů dítěte a výroky typu „už jsi velký, tak nebreč“;
- slibování času návratu, který rodič nemůže dodržet;
- srovnávání dítěte s ostatními dětmi a vyvolávání pocitu selhání.

Cílem komunikace je posilovat důvěru dítěte v rodiče i učitelky a vytvářet pocit bezpečí a předvídatelnosti.

9. Spolupráce mateřské školy a rodiny

Úspěšná adaptace vyžaduje vzájemnou důvěru, otevřenou komunikaci a spolupráci zákonných zástupců s mateřskou školou.

Učitelky průběžně sledují, jak dítě zvládá odloučení od rodičů, zapojení do kolektivu, denní režim a sebeobslužné činnosti. V případě potřeby se s rodiči domlouvají na úpravě adaptačního postupu.

Zákonní zástupci poskytují učitelkám potřebné informace o dítěti a respektují společně dohodnutý postup.

Pokud se objeví přetrvávající nebo výrazné adaptační obtíže, škola a rodina společně hledají vhodné možnosti podpory dítěte.

10. Závěrečná ustanovení

Adaptační plán je závazným metodickým dokumentem pro postup mateřské školy při začleňování nově nastupujících dětí. Jeho cílem je sjednotit přístup zaměstnanců školy a poskytnout zákonným zástupcům jasné informace o průběhu adaptace.

Plán je uplatňován s ohledem na individuální potřeby dítěte, podmínky mateřské školy a zásadu partnerské spolupráce s rodinou.

.....
Andrea Gahurová
ředitelka školy